Lietas Nr. A420459813
Lietas arhīva Nr. A42-01660-14/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2014. gada 28. maijā

Administratīvā rajona tiesa

tiesnese Inga Putra,

piedaloties pieteicējam /pers. A/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Lauku atbalsta dienesta pārstāvjiem Dacei Šauriņai, Dinai Šaulei un Ivo Zemturim,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2013. gada 25. jūlija lēmuma Nr. 10.6.4-15/13/946-P/1206 atcelšanu daļā, ar kuru pieteicējam aprēķinātas trīsgadīgās sankcijas un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, uzliekot pienākumu Lauku atbalsta dienestam izmaksāt pieteicējam vienoto platības maksājumu par 2012. gadu.

Aprakstošā daļa

[1] 2012. gada 22. maijā Lauku atbalsta dienestā (turpmāk – LAD) saņemts /pers. A/ lauku atbalsta iesniegums „Platību maksājumu iesniegums 2012. gadā", ar ko vienotā platības maksājuma un maksājuma lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas, atbalstam pieteikti divi lauki ar kopējo platību 38,5 ha lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

[2] Ar LAD 2013. gada 15. maija lēmumu Nr. 07.13.011805 pieteicējam atteikts izmaksāt vienoto platības maksājumu 2012. gadam, kā arī noteiktas trīsgadīgās sankcijas.

Ar LAD 2013. gada 25. jūlija lēmumu Nr. 10.6.4-15/13/946-P/1206 (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Lēmums pamatots ar šādiem apsvērumiem.

[2.1] 2012. gada 21. augustā iesniegumā deklarētajām platībām tika veikta pārbaude uz vietas un savstarpējās atbilstības pārbaude, kā to noteic Komisijas 2009. gada 30. novembra Regula (EK) Nr. 1122/2009. Par pārbaudes rezultātiem pieteicējs informēts ar 2012. gada 31. augusta vēstuli Nr. 07.5/2-11/1163 „Par ziņojumu un protokolu kopiju nosūtīšanu". Vēstulē noteiktajā termiņā rakstiski iebildumi par protokolā konstatēto nav saņemti. Vēstule atpakaļ LAD nav saņemta. Turklāt veiktajā pārbaudē piedalījās arī pieteicēja pārstāvis.

[2.2] Pārbaudes uz vietas laikā veikti mērījumi ar diferenciālo Globālās pozicionēšanas sistēmas mērinstrumentu, nomērot faktiski apsaimniekoto lauksaimniecībā izmantojamās zemes platību, kā arī noteikts tās faktiskais izmantošanas veids. Veicot uzmērīšanu, konstatēts, ka apsaimniekotās platības faktiski ir mazākas nekā 2012. gada iesniegumā deklarētās.

Apsaimniekojamās platības mērījumos neiekļauj platības, kas neatbilst atbalsta saņemšanas nosacījumiem – koki, krūmi. Zeme, ko izmanto stiebrzāļu vai cita veida zāles, kas aug ganībās, ir uzskatāma par kultūras „Pastāvīgās pļavas un ganības" (kods 710) platību. Šāda teritorija, kas katru gadu tiek apsaimniekota (platību nopļaujot vai noganot), neaizaug ar kokiem un krūmiem.

Pārbaudes uz vietas laikā konstatēts, ka laukiem piegulošie meliorācijas grāvji ir aizauguši ar kokiem un krūmiem, neievērojot Ministru kabineta 2011. gada 1. marta noteikumu Nr. 173 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecības tiešā atbalsta shēmu ietvaros" (turpmāk – Noteikumi Nr. 173) 14.2. punktā ietverto laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu. Nav veikta meliorācijas sistēmas kopšana.

[2.3] Konstatējot laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumu pārkāpumus, jāpiemēro atbalsta samazinājums saskaņā ar Noteikumu Nr. 173 16. punktu. Atbilstoši Ministru kabineta 2010. gada 23. marta noteikumu Nr. 295 „Noteikumi par valsts un Eiropas

Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai" 61. punktam un Noteikumu Nr. 173 29. punktam piemērota nokavējuma sankcija 5% apmērā.

[2.4] Uz atbalstu tiesīgā platība ir 1,72 ha iepriekš deklarētās platības 38,5 ha vietā, līdz ar to pārdeklarācija ir 100 % apmērā no kopējās uz atbalstu tiesīgās teritorijas. Līdz ar to pieteicējam nav tiesību saņemt atbalstu par 2012. gadu, kā arī noteikta trīsgadīgā sankcija.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums, kas pamatots ar šādiem apsvērumiem. Lēmumā norādīts, ka par deklarētajām platībām tika veikta pārbaude, un par pārbaudes rezultātiem pieteicējs esot informēts ar 2012. gada 31. augusta vēstuli Nr. 07.5/2-11/1163, un pieteicējam esot noteikts termiņš iebildumu iesniegšanai. Pieteicējs minēto vēstuli nav saņēmis.

[4] Rakstveida paskaidrojumā Lauku atbalsta dienests neatzīst pieteikumu. Norāda, ka pieteicējs par pārbaudes rezultātiem tika informēts, vienkāršā pasta sūtījumā nosūtot kontroles ziņojumu uz pieteicēja deklarēto dzīvesvietas adresi, ko pieteicējs arī norādījis kā korespondences adresi. Pieteicējs nav norādījis uz objektīviem apstākļiem, kāpēc informācija nav saņemta. Turklāt pārbaude uz vietas tika pieteikta, sazinoties ar pieteicēju, pārbaudē piedalījās pieteicēja pārstāvis. Pieteicējam bija zināms par pārbaudi, un par tās rezultātiem pieteicējs iestādē neinteresējās.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs norādīja, ka uztur pieteikumu, prasību pamatojot ar to, ka nav laikus saņēmis pārbaudes materiālus, turklāt sākotnējais lēmums ir nesaprotams, neatbilst Dokumentu juridiskā spēka likumam un Civilprocesa likuma 67.panta prasībām. LAD nav iesniedzis tiesai pierādījumus, ka atzinums būtu nodots pastā ierakstītā pasta sūtījumā vai vispār nodots pastā. Lēmumā nav ierēķināti lopi, kas ganās pieteicēja pļavās. Norādīta tikai viena govs. Pārvaldnieks /pers. G/ parakstījies tikai par faktu, ka pārbaude vispār tika veikta, nevis piedalījies pārbaudē. Pārbaude notika 30 minūtes, un šajā laikā nav iespējams apskatīt visus hektārus zemes. Apgalvojums, ka meliorācijas grāvji ir aizauguši, neatbilst patiesībai. Ir vietas, kurās meliorācijas grāvis ir aizaudzis, jo tur tek upīte, taču upītes krasts nav uzskatāms par meliorācijas grāvi. Turklāt atzinumā norādīts, ka meliorācijas sistēma darbojas. Nepiekrīt LAD aprēķinam, ka atbalsta saņemšanai atbilst tikai teritorija 1,72 ha. 2013.gada vasarā bija platības pārbaude, kur LAD atklāja, ka atbalsta teritorija ir lielāka – viens lauks 5,15 ha un otrs 33,25 ha. Ganībās aug koki un krūmi, kas ir pieļaujams un nepieciešams govīm, lai būtu ēna.

[6] Tiesas sēdē LAD pārstāvji norādīja, ka ar savu parakstu 2012. gada atbalsta iesniegumā pieteicējs apliecināja, ka iesniegumā sniedzis pilnīgu un patiesu informāciju par apsaimniekoto lauksaimniecībā izmatojamo zemi, kā arī apliecināja, ka veic lauksaimniecisko darbību. Kontrolē uz vietas secināts, ka lauksaimnieciskā darbība netiek veikta, un platības ir aizaugušas. No 33 ha ir palikuši 0,79 ha, kas ir atbalsttiesīgi un no 5,5 ha ir palikuši 0,93 ha. Ja deklarē kultūras kodu 710, kā šajā gadījumā, tā ir pastāvīgā pļava, un šo platību vienu reizi gadā ir jānopļauj arī tad, ja tur ganās lopi. Pieteicēja pieteiktā platība tika apsekota dabā. Tika uzmērīta tikai zeme, kas ir labā lauksaimniecības stāvoklī, proti, nopļauta un sakopta. Pārējā platībā tika konstatēta kūla un krūmi. Informāciju par lopiem LAD iegūst Lauksaimniecības datu centrā, un par lopiem lietā strīda nav. Atbalstāmā platība 2013.gadā ir mainījusies, jo pārbaudē uz vietas konstatēts, ka pļavas ir nopļautas. Izdruka no Meliorācijas kadastra sistēmas par pieteicēja īpašumu apliecina, ka pieteicēja norādītā upīte ir meliorācijas grāvis.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, izvērtējusi lietas dalībnieku paskaidrojumus kopsakarā ar lietas materiāliem, atzīst, ka pieteikums ir noraidāms**.**

[8] Pieteikumā pieteicējs izvirza tikai vienu pretenziju, proti, pieteicējam nav nosūtīts 2013. gada 21. augusta ziņojums par pārbaudi uz vietas.

Tiesas vērtējumā šādi iebildumi atstājami bez vērības, jo lietā ir iesniegts LAD 2012. gada 31. augusta pavadraksts, kas apliecina, ka pieteicējam nosūtīts Protokols par veikto pārbaudi uz vietas, Platību maksājuma pārbaudes uz vietas ziņojums un Savstarpējās atbilstības prasību pārbaudes ziņojums. Tiesas sēdē LAD pārstāvji iesniedza iestādes nosūtīto dokumentu sarakstu par dokumentu nosūtīšanu vienkāršā sūtījumā kā pierādījumu tam, ka pavadraksts un pielikumā norādītie dokumenti ar sūtījumu Nr. 1163 pieteicējam nosūtīti.

Tiesa piekrīt LAD pārstāvjiem, ka iestādei ir pienākums ierakstītā sūtījumā nosūtīt tikai personai nelabvēlīgu administratīvo aktu, taču strīdus atzinumi nav uzskatāmi par administratīvajiem aktiem. Līdz ar to ir pieļaujams, ka tie nosūtāmi vienkāršā sūtījumā Paziņošanas likumā noteiktā kārtībā.

Pieteicēja arguments, ka tāds saraksts nav ticams, jo tur nav neviena pasta zīmoga, nav vērā ņemams. Tiesai nav pamata apšaubīt, ka iestāde ir strīdus dokumentus pēc pārbaudes pieteicējam nosūtījusi. Turklāt AS Latvijas Pasts neizdara atzīmes uz vienkāršo sūtījumu sarakstiem. Tāpat tiesai nav šaubu, ka atzinumus pieteicējs ir saņēmis, taču, kā pats apgalvoja tiesas sēdē, tie viņam ir labvēlīgi, tāpēc visdrīzāk noteiktajā termiņā iebildumus nav izteicis. Tiesai ir pamatotas aizdomas, ka iebildumi par atzinumu nesaņemšanu tika izvirzīti tikai pēc tam, kad uz pieteicēja ieskatā labvēlīgo atzinumu pamata iestāde izdevusi pieteicējam nelabvēlīgu

administratīvo aktu.

Par to, ka pieteicējs atzinumus ir saņēmis, liecina arī tas, ka tie LAD atpakaļ no pasta nav saņemti. Tāpat pieteicējs neapstrīd, ka par pārbaudi uz vietas bija informēts, taču tiesas ieskatā vienīgais racionālais pamatojums, kāpēc pieteicējs no sākotnējā lēmuma pieņemšanas 2013. gada maijā līdz pat 2014. gada 13. aprīlim nav izteicis vēlmi ne iestādē, ne tiesā atkārtoti strīdus atzinumus saņemt, vai ar tiem iepazīties tiesā uzreiz pēc paskaidrojumu saņemšanas no LAD 2013. gada oktobrī, ir tas, ka pieteicējam atzinumi tika nosūtīti, viņš to bija saņēmis un to saturam piekrita.

[9] Tiesas sēdē pieteicējs izvirzīja virkni dažādu iebildumu gan pret to, ka atzinumi nav parakstīti, ka nav saprotams, kad tie sastādīti un kur, pieteicējs neko no sākotnējā lēmuma satura nesaprot, tiesas sēdē noliedza, ka LAD fotogrāfijās fiksētās zemes platības vispār piederētu viņam, izvirzīja versiju, ka pārbaude faktiski nav notikusi, jo 30 minūtēs to izdarīt nevar, nepiekrīt ierakstam dokumentos, ka platība ir uzmērīta, jo nav norādīts, kāda tieši platība utt.

Tiesa iebildumus atzīst par racionāli nepamatotiem, nenozīmīgi sīkumainiem un daļā pat par melīgiem.

Pirmkārt, pieteicējs izvirza dažādas procesuāla rakstura pretenzijas, taču nav izteicis nevienu racionālu, loģisku un pamatotu iebildumu par lēmumu pēc būtības.

Otrkārt, tiesa, iepazīstoties ar LAD tiesas sēdē iesniegtajiem dokumentiem – izdruku no Meliorācijas kadastra sistēmas, fotoskici par uz vietas veiktajiem fotoattēliem un to virzienu, kā arī virkni fotoattēlu, kas uzņemti 2012. gada 21. augustā, secina, ka nav pamata apšaubīt to piesaisti pieteicēja nekustamajam īpašumam, par kuru pieteicējs lūdzis atbalsta maksājumu.

Treškārt, tiesai nav pamata apšaubīt pārbaudes uz vietas ziņojumu autentiskumu, proti, ka tie sagatavoti LAD pēc pārbaudes uz vietas, tāpat no ziņojumiem redzams, ka tos sagatavojusi inspektore Līga Griestiņa. Tiesas ieskatā tam, ka uz katra ziņojuma nav L. Griestiņas paraksta un datuma, nav izšķirošas nozīmes, jo veidlapas tādus ierakstus neparedz, un ziņojumi ir piesaistīti Protokolam par veikto pārbaudi uz vietas, no kura redzams, kam un kur veikta pārbaude, un kas to ir veicis, turklāt Protokolu ir parakstījušas visas pārbaudē iesaistītās personas. Tiesai nav pamata apšaubīt LAD darbinieku paskaidrojumus, ka šādas ziņojumu veidlapas izstrādātas saskaņā ar Komisijas 2009. gada 30. novembra Regulas (EK) Nr. 1122/2009 prasībām.

[10] Konkrētajā gadījumā pieteicējs pretendējis uz Noteikumu Nr. 173 2.1. punktā noteikto vienoto platības maksājumu, norādot kultūras kodu 710 „Pastāvīgās pļavas un ganības".

Noteikumu Nr. 173 *(redakcijā, kas bija spēkā līdz 2013. gada 4. aprīlim)* 14. punkts noteic, ka atbilstoši regulas Nr. 73/2009 6.panta prasībām lauksaimnieks ievēro šādus lauksaimniecībā izmantojamās zemes laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumus:

1) lauksaimniecībā izmantojamā zemē tiek kopta lauksaimnieka atbildībā esošā meliorācijas sistēma, nodrošinot tās darbību, saglabāšanu un zemes mitruma režīma regulēšanu (14.2. punkts);

2) pastāvīgās pļavas un ganības, kā arī aramzemē iesētos ilggadīgos zālājus nogana un appļauj vai vismaz vienu reizi nopļauj, zāli novāc vai sasmalcina un izkliedē līdz kārtējā gada 15.augustam (14.4.1. punkts).

Savukārt Noteikumu Nr. 173 16. punkts noteic, ja lauksaimnieks neievēro kādu no šo noteikumu 14. un 15. punktā minētajiem laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumiem, šo noteikumu 2. punktā (izņemot šo noteikumu 2.2. apakšpunktu) minēto atbalstu samazina saskaņā ar regulas Nr. 1122/2009 70., 71. un 72. pantu.

Atbildētājs, veicot pārbaudi uz vietas, konstatējis, ka no pieteiktās platības 38,35 ha minētajiem nosacījumiem atbilst tikai 1,72 ha. Pārējā platībā konstatēts, ka tā ir aizaugusi ar krūmiem un kokiem, izveidojusies kūla. Tiesa, aplūkojot LAD iesniegtos fotoattēlus, konstatē, ka no tiem ir acīmredzams, ka platība līdz 15. augustam nav sakopta – platība nav noganīta un appļauta vai nopļauta, tā tiešām ir aizaugusi ar kokiem, krūmiem, milzīgu zāli, turklāt ir redzama arī pērnā gada zāle, kas izveidojusi kūlu. Un tiesai nav šaubu, ka fotoattēlos ir redzams pieteicēja platības maksājumiem pieteiktais īpašums.

Tiesas ieskatā minētais apstāklis ir pilnīgi pietiekams, lai pieteicējs LAD saņemtu nelabvēlīgu administratīvo aktu.

Taču papildus norādāms, ka pārbaudē konstatēts, ka nepienācīgi tiek koptas meliorācijas sistēmas, proti, meliorācijas grāvji aizauguši ar krūmiem, minētais norādīts ziņojumā *(lietas 18. lapa)*. Tiesai nav pamata apšaubīt LAD iesniegto informāciju no Meliorācijas kadastra, kas apliecina, ka pieteicēja īpašumu ieskauj meliorācijas grāvis, turklāt par tādu tiek atzīta arī pieteicēja norādītā upīte, kas tek gar viņa īpašumu. Tam, ka meliorācijas sistēma uz pārbaudes brīdi darbojas, lietā nav izšķirošas nozīmes.

[11] Pieteicējs iebilst, ka no sākotnējā lēmuma vispār neko nevar saprast. Taču tiesa norāda, ka Lēmumā LAD detalizēti skaidrojis par trīsgadīgās sankcijas piemērošanas pamatojumu, par nokavējuma sankciju piemērošanu un pārdeklarācijas apmēru un tiesiskajām sekām. Tā kā pieteicējs pret Lēmumu šajā daļā iebildumus nav izvirzījis, tiesai nav pamata apšaubīt LAD kompetenci un zināšanas atbalsta maksājumu piešķiršanā, secīgi nav pamata apšaubīt, ka Lēmums pieņemts atbilstoši tiesiskajam regulējumam.

[12] Ņemot vērā spriedumā izvērtētos faktiskos un tiesiskos apstākļus un tiesas izdarītos secinājumus, atzīstams, ka Lēmums ir tiesisks un pamatots, bet pieteikums nepamatots un noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251. pantu un 289.-291. pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Lauku atbalsta dienesta 2013. gada 25. jūlija lēmuma Nr. 10.6.4-15/13/946-P/1206 atcelšanu daļā, ar kuru pieteicējam aprēķinātas trīsgadīgās sankcijas un labvēlīga administratīvā akta izdošanu, uzliekot pienākumu Lauku atbalsta dienestam izmaksāt pieteicējam vienoto platības maksājumu par 2012. gadu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese I.Putra